

ป้องกัน มะเร็งปากมดลูก ได้ด้วยวัคซีน

“มะเร็งปากมดลูก”

เป็นมะเร็งที่พบได้ลำดับต้นๆ ในกลุ่มมะเร็งที่พบในผู้หญิงไทย โดยสาเหตุสำคัญเกิดจากการติดเชื้อ HPV หรือ Human Papilloma Virus

อย่างที่ทราบกันดีว่า ในปัจจุบันมีวิธีการป้องกันและตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูก ทั้งวิธีการทำแป็บสเมียร์ (Pap smear) หรือ เอชพีวี เทสต์ (HPV test) รวมทั้งมีวัคซีนสำหรับป้องกัน หรือที่เรียกว่า HPV vaccine ที่ฉีดเพื่อสร้างเสริมให้ร่างกายมีภูมิคุ้มกันต่อการติดเชื้อ HPV เป็นการป้องกันแบบปฐมภูมิ

ชนิดของวัคซีนป้องกันมะเร็งปากมดลูกที่ใช้กันในปัจจุบันมี 2 ชนิด ได้แก่

1) วัคซีน HPV ชนิด 4 สายพันธุ์ คือ สายพันธุ์ 6, 11, 16 และ 18 ป้องกันทั้งมะเร็งปากมดลูกที่เกิดจากเชื้อ HPV สายพันธุ์ 16 และ 18 รวมทั้งป้องกันหูดบริเวณอวัยวะเพศที่เกิดจากเชื้อ HPV สายพันธุ์ 6 และ 11

2) วัคซีน HPV ชนิด 2 สายพันธุ์ คือ สายพันธุ์ 16 และ 18 ป้องกันมะเร็งปากมดลูกที่เกิดจากเชื้อ HPV สายพันธุ์ 16 และ 18

วัคซีนทั้งสองชนิดนี้มีสายพันธุ์ HPV 16 และ 18 (ซึ่งเป็นสาเหตุของมะเร็งปากมดลูกในสตรีทั่วโลก ประมาณร้อยละ 70) ผสมกับสารประกอบเสริม ซึ่งช่วยเพิ่มศักยภาพในการกระตุ้นภูมิคุ้มกัน

คำถามยอดฮิตที่มักเจอบ่อยก็คือ ช่วงอายุที่แนะนำให้ฉีดวัคซีน

มีการแนะนำให้ฉีดวัคซีนแก่เด็กวัยรุ่นหญิง ผู้หญิงอายุ 9-26 ปี (ช่วงที่ดีที่สุดคือช่วงอายุ 11-15 ปี เพราะพบว่าเป็นอายุที่เหมาะสมและได้ประโยชน์สูงสุด เนื่องจากเป็นอายุก่อนเริ่มมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรก ที่ยังไม่ติดเชื้อ HPV และพบว่ามีระดับภูมิคุ้มกันสูงกว่า 2 เท่าเมื่อเปรียบเทียบกับ การฉีดในช่วงอายุ 16-26 ปี) ส่วนสตรีที่มีอายุมากกว่า 26 ปี ยังไม่มีข้อมูลด้านประสิทธิภาพในการป้องกันการติดเชื้อ HPV สำหรับการฉีดวัคซีนเพื่อกระตุ้นซ้ำนั้น ก็ยังไม่มีข้อมูลว่าควรฉีดเมื่อไร ข้อมูลที่มีอยู่ในปัจจุบันพบว่าระดับ Anti-Body ยังคงป้องกันการติดเชื้อ HPV ได้นานอย่างน้อย 5.5 ปี

นอกจากนี้ ยังแนะนำให้ฉีดวัคซีน HPV ชนิด 4 สายพันธุ์ แก่ผู้ชายที่มีอายุ 19-26 ปี โดยเฉพาะกลุ่มชายรักร่วมเพศเพื่อป้องกันการติดเชื้อบริเวณทวารหนัก และการเป็นมะเร็งทวารหนัก เนื่องจากมีความเสี่ยงสูงมากต่อการติดเชื้อแล้วเป็นมะเร็งบริเวณอวัยวะเพศ

มีผลการศึกษาเกี่ยวกับวัคซีนป้องกันมะเร็งปากมดลูกว่า มีความปลอดภัยสูง กระตุ้นภูมิคุ้มกันได้แรงกว่าการติดเชื้อ HPV ตามธรรมชาติ และมีประสิทธิภาพสูงมากอย่างมีนัยสำคัญในการป้องกันการติดเชื้อ HPV จากเชื้อ HPV สายพันธุ์เดียวกับวัคซีนที่ฉีด

HPV

อย่างไรก็ตาม การตรวจคัดกรองโรคมะเร็งปากมดลูกยังคงมีความจำเป็นอยู่ เนื่องจากวัคซีน HPV สายพันธุ์ 16 และ 18 สามารถครอบคลุมเชื้อ HPV สายพันธุ์ 16 และ 18 อันเป็นสาเหตุของ มะเร็งปากมดลูกได้ประมาณร้อยละ 70 ถึงแม้ว่าจะมีประสิทธิภาพในการป้องกันรอยโรคก่อนมะเร็ง ที่เกิดจากเชื้อ HPV สายพันธุ์ 16 และ 18 ได้สูงถึงร้อยละ 99-100 ก็ตาม

นอกจากนี้ยังมีข้อมูลการศึกษาติดตามภายหลังการฉีดวัคซีนตั้งแต่ปีแรกจนถึง 5-8.5 ปี พบว่าเมื่อฉีดให้ผู้ที่ไม่เคยมีการติดเชื้อ HPV มาก่อน วัคซีนทั้งสองชนิดก็มีประสิทธิภาพสูงในการ ป้องกันการติดเชื้อ HPV ที่เกิดจากสายพันธุ์ที่บรรจุในวัคซีน และป้องกันการคงอยู่ของเชื้อ ภายหลังที่มีการติดเชื้อได้ประมาณร้อยละ 90-96 และข้อมูลเบื้องต้นยังพบว่า วัคซีนสามารถป้องกันการ ติดเชื้อ HPV ข้ามสายพันธุ์ (สายพันธุ์ 31, 33, 45, 52 และ 58) จากที่บรรจุในวัคซีนได้ในระดับหนึ่ง ด้วย ถึงแม้ว่าจะป้องกันการติดเชื้อ HPV ได้ แต่ไม่สามารถจัดการติดเชื้อที่มีอยู่ หรือรักษาโรคที่เกิด ขึ้นจากการติดเชื้อได้

การฉีดวัคซีน

การฉีดวัคซีน ต้องฉีดเข้ากล้ามเนื้อทั้งหมด 3 เข็ม ซึ่งแต่ละเข็ม จะมีการฉีดแตกต่างกัน เช่น ฉีดทุก 0, 2 และ 6 เดือน และ ฉีดทุก 0, 1 และ 6 เดือน เนื่องจากเชื้อเอชพีวีติดได้จากเพศสัมพันธ์ จึงควร ฉีดตั้งแต่อ่อนมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรก จึงจะได้ประโยชน์สูงสุด วัคซีนนี้ สามารถป้องกันเชื้อได้นานเกือบ 10 ปี แต่เนื่องจากเพิ่งคิดค้นวัคซีน ได้ประมาณ 10 ปี จึงยังไม่มีข้อมูลยืนยันว่าหลังจากนั้นจะต้องมีการ ฉีดกระตุ้นหรือไม่

อย่างไรก็ตาม การฉีดวัคซีนชนิดนี้ สามารถป้องกันได้เพียง 2 สายพันธุ์ที่พบบ่อยเท่านั้น ซึ่งคาดว่าครอบคลุมการเกิดมะเร็งปากมดลูก ได้ 70-90% แต่เชื่อว่าจะไม่ก่อให้เกิดมะเร็งปากมดลูกได้ เพราะยังมี โอกาสที่สายพันธุ์อื่นจะมาสัมผัสจนก่อให้เกิดโรคได้ จึงต้องป้องกันโดย การตรวจภายใน ร่วมกับการตรวจเช็คมะเร็งปากมดลูกอย่างสม่ำเสมอ ทุก 1-2 ปี

สิ่งสำคัญก็คือ การตรวจคัดกรองเป็นประจำทุกปี..อย่า..คุณ ผู้หญิงหลังมีเพศสัมพันธ์แล้ว ควรได้รับการตรวจคัดกรองมะเร็งปาก มดลูก ซึ่งหากตรวจพบมะเร็งในระยะเริ่มต้นจะได้รับการรักษาให้หายก่อน จะกลายเป็นมะเร็งปากมดลูกซึ่งรักษายาก